

Kunnskapsdepartementet

Deres ref:

Vår ref: -

Oslo, 01.september
2021

Høringsvar vedrørende «Du er henta «rapporten

Delta har i vårt høringssvar prioritert å kommentere forslaget om finansieringsmodell, forslaget knyttet til pensjon og forslaget om at barnehager skal være et eget rettssubjekt .

Finansieringsmodell

Det fremgår av rapporten at dagens finansieringssystem er tilpasset sektoren mens den var i en utbyggingsfase. Nå er barnehagesektoren mer eller mindre ferdig utbygd og består av et større mangfold av barnehageaktører. Da er det behov for en endring.

Utvalget peker blant annet på følgende svakheter ved dagens finansieringssystem:

- Kjedebarnhager har god økonomi med relativt solide driftsmarginer, mens små og ideelle barnehager har utfordringer med økonomien
- For lite åpenhet om bruken av offentlige tilskudd og foreldrebetaling
- Systemet er komplisert, og krever for mye tid og administrative ressurser både fra kommunen og private barnehager.
- Stimulerer i for liten grad til kvalitetssatsing i barnehagene ut over nasjonale minstekrav.

Utvalget har vurdert ny finansieringsmodell for private barnehager. Flertallet foreslår en lokal samhandlingsmodell som vil føre til større lokalt handlingsrom over barnehagetilbudet i sin kommune. Modellen åpner blant annet for å gjøre lokale tilpasninger til dagens nasjonale regler. Dette innebærer at kommune kan utforme egne lokale regler for finansiering av private barnehager.

Utvalgets mindretall ønsker i stedet en kvalitets og mangfoldsmoell . Dette forslaget innebærer en modell som ikke er så forskjellig fra dagens: Et enklere finansieringssystem med nasjonale regler for finansiering av private barnehager, uavhengig av hvilken kommune barnehagen ligger i.

Deltas støtter lokal samhandlingsmodell som foreslås av utvalgets flertall. Den vil gi bedre styring av barnehagetilbudet lokalt, og gi lokaldemokratiet større innflytelse over barnehagetilbudet i sin kommune. Dette styrker det kommunale selvstyre, og sikrer

befolkningen innflytelse på de tjenestene som tilbys innbyggerne. Modellen legger også opp til god samhandling mellom kommunen og private barnehager.

Utvalgets flertall legger i sine vurderinger vekt på analyser som viser at lønnsomheten for noen barnehager er for høy. Analysen tyder på at det er superprofitt i sektoren, det vil si at avkastningen er høyere enn det barnehageeierne normalt kunne vente seg. Dette er ikke økonomisk bærekraftig, og svekker legitimiteten i samfunnet for at private kan bidra inn i sektoren. Delta deler denne oppfatningen.

Delta mener det viktigste er at pengene som overføres til private barnehager skal brukes til å gi et godt barnehagetilbud, gode lønns- og arbeidsforhold og pensjon på linje med offentlig sektor. Dette bør, slik Delta ser det, være en selvfølge i en sektor som er offentlig finansiert.

Eget rettssubjekt

Utvalget skulle også vurdere ulike løsninger knyttet til om eget rettssubjekt, regnskapsmessig skille eller utvidet BASIL-rapportering skulle velges for å oppnå effekt og sikre åpenhet og transparens omkring barnehagedriften.

Barnehageloven § 23 stiller krav til private barnehagers bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling. Det følger av bestemmelsen at barnehagen bare skal dekke kostnader som direkte gjelder godkjent drift av barnehagen.

Det er i dag tillatt å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som private barnehager. Mange private barnehager er registrert som en underenhet i et rettssubjekt som driver flere barnehager og/eller andre virksomheter.

Dersom et rettssubjekt driver flere barnehager, og/eller det drives annen type virksomhet i det samme rettssubjektet, vil det være svært krevende for tilsynsmyndighetene å kontrollere hvorvidt denne bestemmelsen overholdes. Dette fordi det er vanskelig å få oversikt over eiendelene, gjelden og egenkapitalen som tilhører barnehagen som har mottatt tilskudd fra kommunen, og hva som tilhører den andre virksomheten og/eller andre barnehage

Behovet for bedre tilsyn og kontroll var en viktig bakgrunn for at Kunnskapsdepartementet Våren 2019 sendte på høring, et forslag om å innføre krav om at alle private barnehager som mottar tilskudd skal organiseres som et eget rettssubjekt, og at det skal være forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt.

Delta støtter utvalgets flertall når det gjelder eget rettssubjekt. Ved at barnehagen organiseres som et eget rettssubjekt og ikke skal drive annen virksomhet, vil det være krav til at barnehagen utarbeider årsregnskap med balanseside. Denne informasjonen vil være tilgjengelig i Brønnøysundregistrene og bidra til åpenhet og transparens omkring barnehagedriften. Dermed blir det også lettere kontrollerbart hvilke kostnader barnehagen har, samt hvor mye som er tatt ut i utbytte. Samtidig vil risikoen for konkurs reduseres ved at det kun er barnehagedriften som inngår i rettssubjektet.

Pensjon

I dag dekkes pensjonskostnader for de private barnehagene med et sjablongmessig pensjonspåslag, som utgjør 13 prosent av lønnsgrunnlaget i kommunal sektor basert på regnskapet to år tilbake i tid.

Utvalget har i rapporten vurdert endringer i dette systemet og i den forbindelse tilskudd til pensjonsordning i private barnehager med utgangspunkt i fire modeller.

A. Ett pensjonspåslag:

B. Flere pensjonspåslag/differensierte satser:

C. Påslag til standard barnehagepensjon:

D. Kostnadsdekning:

Deltas støtter flertallets forslag om å fjerne det sjablongmessige tilskuddet til pensjon og erstatte det med kostnadsdekning slik at kun reelle kostnader dekkes, gjeldende fra 2023 . Delta er enige i at forslaget bidrar til forutsigbarhet for den enkelte barnehage fordi den får dekket sine faktiske kostnader til pensjon. Delta støtter også flertallet i at forslaget tar sikte på å løse utfordringen med overkompensasjon til pensjon i private barnehager og bruk av premiefond, samtidig som de ansattes pensjonsordninger ivaretas.

Vi vil understreke at det er viktig at barnehagene får dekket sine faktiske kostnader til pensjon. Med dette forutsetter vi at de skal få dekket kostnadene til den pensjonsordning, inkludert forsikringsdekninger og AFP, som skal gjelde for barnehagen fra 1.1.2023 og senere. Det må med andre ord ligge en sikring til grunn som fanger opp endringer som ikke er gjennomført pr 31.12.2022.

Med vennlig hilsen

Delta

Lizzie Ruud Thorkildsen (Sign)

Leder Delta